

STRATEŠKE PROGRAMSKE USMERITVE SDE ZA OBDOBJE 2008-2013

UVOD k strateškim programskim usmeritvam

Programske usmeritve kot temelj delovanja Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije so tiste usmeritve, ki so za obdobje do naslednjega kongresa izrecno potrebne. So pot, iz katere ne smemo zaviti, so temeljne točke programa, ki ga predsedstvo pripravi za vsako leto posebej.

Zato, spoštovane kolegice in kolegi, nadaljevati je potrebno z:

1. zagotavljanjem izvajanja sistema kolektivnih pogodb

Na tem področju je naše delovanje kontinuirano, saj samo na ta način zagotavljamo izvajanje kolektivnih pogodb. Kot ste bili priča kršenja iz strani delodajalcev, vidite, da so sprotno spremljanje in izvajanje kolektivnih pogodb naša stalna naloga.

2. zagotavljanjem socialne varnosti in zaposlitvene perspektive v energetiki zaposlenim delavcem

To je naloga, ki je mnogokrat terjala aktivnosti, saj vemo, kaj se je dogajalo v firmah. Zato moramo biti še bolj pozorni v nadaljnjem delu pri sklepanju pogodb, pri prezaposlovanju naših delavcev.

3. lastninskim preoblikovanjem podjetij dejavnosti energetike Slovenije

Do sedaj smo uspešno, z argumenti prepričali razna preoblikovanja, vendar še ne privatizacije. Zgodil se nam je drugi steber. Nobeno takšno dejanje ne sme iti mimo nas.

4. mednarodnim sodelovanjem

Res je, da se nekateri sprašujejo, čemu to počnemo. Brez tega sodelovanja ne bi bilo možno vplivati na delodajalce, saj tako razpolagamo z informacijami, ki jih pri delodajalcih ne bi dobili.

5. razvojem sindikalne organizacije in zagotavljanjem njene čim večje učinkovitosti

Čeprav imamo na tem področju uspehe, bo potrebno narediti še več. To je področje, na katerem lahko naredimo največ. V programu dela mora biti še posebej obdelano.

Kolegice in kolegi, pred nami so veliki izzivi. Če jih hočemo premagati, moramo še bolj strniti vrste, kar pa sem prepričan, da zmoremo.

Zagotavljanje solidarnosti in socialne pravičnosti

Temeljni namen delovanja SDE Slovenije je braniti socialno varnost in pravičnost ter borba za vsakega posameznika, ki mu je v naši organizaciji omogočeno varnejše zatočišče pred interesi kapitala, kjer je edino merilo dobiček kapitala.

Zaradi tega ostaja naš cilj tudi v naslednjem kongresnem obdobju ohranjanje socialne varnosti in človeškega dostojanstva v razmerah hitro napredujoče globalizacije, liberalizacije in gospodarske konkurence.

Nenehni so pritiski in grožnje mnogih delodajalcev in lastnikov, ustvarjanje vzdušje, v katerem je vsak posameznik v celoti sam odgovoren za svoj socialni položaj, zato to zavračamo in napovedujemo boj proti

vsem oblikam socialne nepravičnosti s ciljem zagotavljanja osebnega dostojanstva vsakemu posamezniku v energetskega sektorju.

Ostro se bomo uprli vsem napadom in pritiskom tistih, katerih cilji so predvsem ustvarjanje velikih dobičkov in koncentracija kapitala pri posameznikih na račun zaposlenih delavcev.

Zagotoviti moramo da bomo lahko aktivno sodelovali pri uvajanju ali spreminjanju organizacije dela, v katerem bo znanje, spretnost in usposobljenost posameznika kar najbolj izkoriščeno in v katerem bo za svojo dela ustrezno plačan in spodbujan.

Vloga socialne politike SDE mora temeljiti na zagotavljanju skupnih vrednot kot so: kakovost zaposlitve in življenja, trajnostni razvoj zaposlenih, zagotavljanje enakih možnosti in boj proti vsem oblikam razlikovanja, ustrezni zdravstveni in varnostni pogoji dela, dostop do izobraževanja in zdravstvenega varstva ter medsebojna solidarnost.

Zagotavljanje teh vrednot je odgovor na povsod prisotne težnje po povečevanju konkurenčnosti na podlagi zmanjševanja delavskih in socialnih pravic, kar je povsem nesprejemljivo ne le s človeškega in socialnega stališča, ampak je tudi dolgoročno ekonomsko neučinkovito.

Samo s krepitvijo svoje identitete in socialne vizije lahko odigramo v času globalizacije ključno vlogo za doseg socialnih in sindikalnih pravic, obenem pa zahtevamo, da se vzpostavi tudi globalizacija socialne pravičnosti in zagotovi udeležba delavcev v rezultatih poslovanja dejavnosti posameznega energetskega sektorja.

SDE Slovenije bo pri zagotavljanju teh ciljev zagotavljal solidarnost znotraj dejavnosti energetike in ostalimi sindikati, zato bo ključnega pomena močna in uspešna lastna organiziranost, ki bo le tako lahko zagotovila socialno pravičnost in varnost, ki jo pričakuje naše članstvo.

Zagotavljanje ekonomske, socialne varnosti in pogojev dela zaposlenih v energetiki

Uravnotežen gospodarski razvoj je trajna naloga, ki mora upoštevati nenehno izboljšanje konkurenčnosti v energetiki, vlaganje v razvoj in nove tehnologije, nove storitve, izboljšanje ekologije ter zagotavljanje uravnoteženega in stabilnega ekonomskega ter socialnega razvoja, ki je možen le z vlaganji v znanje in ljudi.

Prepričani smo, da mora SDE, v času sprememb, ki jih prinašajo pritiski na konkurenčnost in socialna tveganja na trgu, ohraniti in razvijati raven socialne varnosti zaposlenih, ob doseganju visoke gospodarske rasti in zagotavljanju strateške energetske nacionalne samobitnosti in neodvisnosti.

Zato se bomo zavzemali za tak energetskega razvoj, ki bo temeljil na:

- stabilnih gospodarskih razmerah, zdravi konkurenčnosti, novih zaposlitvah, ki bodo prinašale kvalitetna delovna mesta in storitve z visoko dodano vrednostjo,
- uravnoteženi in stimulatívni plačni politiki ter sistemu plač z dobro plačanimi delavci,
- razvoju in utrjevanju socialnega dialoga in dogovarjanja na vseh ravneh, od podjetja do države,
- vlaganju v izobraževanje ter vse življenjsko učenje, ki naj bo dostopno vsem zaposlenim ter zagotavljanju v zdrave in varno delo.

Zahtevali bomo, da država ohrani lastništvo v najbolj vitalnih delih energetskega družb oziroma gospodarskih subjektih, ki so strateškega nacionalnega pomena za energetskega neodvisnost gospodarstva.

Nasprotovali bomo nadaljevanju drobitve in reorganizacije obstoječih energetskega družb z namenom slabitve energetskega sektorja.

Terjali bomo konkurenčnost energetskega družb, vendar zavračamo pavšalne zahteve lastnika in delodajalcev, da bi se zmanjševale pravice delavcev ter posledično življenjski standard zaposlenih.

Zahtevali bomo, da se pri ugotavljanju in izvajanju uspešnosti v energetiki upošteva tudi participacija delavcev na dobičku.

Zavzemali, se bomo, da bodo podjetja poleg interesov lastnikov oziroma delničarjev, upoštevala tudi interese zaposlenih.

Zahtevali bomo spoštovanje mednarodnim konvencij in standardov na področjih temeljnih pravic kot so: pravica do varnega in zdravega dela, pravica do sindikalnega organiziranja in kolektivnega pogajanja ter prepoved diskriminacije.

V okviru razvijanja družbene odgovornosti podjetij se bomo zavzemali za spoštovanje socialnega dialoga, promoviranje delavske participacije prek postopkov informiranja in posvetovanja, še posebej znotraj svetov delavcev, za razvijanje poklicnih kvalifikacij ter vse življenjskega učenja za delavce, spoštovanje standardov zdravja in varnosti pri delu ter sprejemanje preventivnih ukrepov.

Še posebej bomo aktivni pri pričakovanih organizacijskih spremembah v energetiki in razreševanju problematike pri prestrukturiranju podjetij, izboljšavi kakovosti dela ter spoštovanju in vključevanju ranljive skupine, kot so mladi in starejši delavci ter invalidi.

Zagotovili bomo spoštovanje zakonodaje o pravicah iz dela, socialnih in okolje varstvenih pravicah ter standardov, ki so določeni v kolektivnih panožnih in podjetniških pogodbah.

To pa pomeni, da moramo v podjetjih pospeševati kolektivno pogajanje predvsem tam, kjer je to nezadostno ali celo sploh ne obstaja ter povečati sodelovanje sindikatov in njihovih predstavnikov.

Na področju Ekonomsko socialnega odbora za energetiko bomo zahtevali, da s socialni partnerji opredelimo koncept narodnogospodarskega razvoja energetike v državi. Potrebno bo določiti merila, s katerimi bodo podjetja dokazovala svojo uspešnost, ki jo bodo prepoznali tako zaposleni kot tudi porabniki.

Potrebno se je dogovoriti tudi za vsakoletne nagrade tistim podjetjem, ki so skupaj z zaposlenimi dosegla pomembne dosežke na področju energetske odgovornosti.

Zagotoviti je potrebno, da sodelujemo pri oblikovanju ustrezne strategije podjetij v energetiki, upoštevajoč načela trajnostnega razvoja, pri izvajanju ukrepov za izpolnjevanje strategije, pri neodvisnem nadzoru nad učinkovitostjo ukrepov na vseh ravneh podjetja ter pri poročanju o izvajanju strategije.

Na področju zaposlovanja je potrebno v čim večji meri zagotoviti sklenitev pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas, napredovanja na delovnem mestu ter ohraniti zaposljivosti in zaposlitev do konca delovne dobe. Sem sodijo tudi zahteve po višjih plačah, ki bodo primerljive evropskim.

Varovanje in izboljševanje pravic delavcev iz dela in delovnega razmerja so eno izmed osrednjih področij našega dela.

Zato je potrebno seznanjati sindikalne zaupnike in člane sindikata z njihovimi pravicami in obveznostmi iz delovnega razmerja in jim zagotoviti tudi v bodoče dosledno učinkovito pravno pomoč.

Zagotavljali bomo tudi pravno zaščito sindikalnih zaupnikov in drugih sindikalnih predstavnikov ter odločno ukrepali, kadar jih bodo zaradi opravljanja sindikalne dejavnosti delodajalci postavljali v manj ugoden ali podrejen položaj.

Plačna politika

Temeljni cilj plačne politike je zagotavljanje osnovnih virov sredstev za preživetje, ki omogočajo delavcu in njegovi družini dostojno življenje.

Zato si bomo prizadevali k ustvarjanju solidarnega družbenega okolja in takšnih vrednot, v katerih bodo dohodki, premoženje in življenjske priložnosti pravično razdeljeni.

Plača ima poleg ekonomske tudi socialno funkcijo, saj je delavec eksistenčno odvisen od plače, ki jo pridobiva na temelju pogodbe o zaposlitvi in zagotavlja človeka vredno življenje.

Osnovna plačna politika SDE mora temeljiti na kolektivnih pogodbah znotraj posameznih dejavnosti in družb ter na zahtevi, da se bodo plače usklajevale z 100% inflacijo enotno za vse dejavnosti znotraj energetske dejavnosti.

Zahtevali bomo, da se plače usklajujejo v skladu z rastjo produktivnosti dela na panožni ravni in pri posameznih gospodarskih subjektih, kjer poslovni rezultati to dovoljujejo, kar bo zagotavljalo njihovo realno rast.

V procesu kolektivnega pogajanja se bomo zavzemali za določitev višjih nominalnih zneskov osnovnih plač, pri tem bomo predlagali, da se poveča delež plač iz naslova stimulacij, ki ga morajo dogovoriti podpisniki podjetniških kolektivnih pogodb.

Izplačevanje prejemkov in povračil stroškov iz dela in v zvezi z delom mora ostati sestavina kolektivnega pogajanja. Pri tem se bomo zavzemali, da raven izplačil, glede na pogoje dela in poslovanja, ne more biti manjša od ravni zneskov, ki se uporabljajo v davčne namene

Zahtevali bomo, da se na podlagi Zakona o udeležbi delavcev pri dobičku uveljavijo tudi ta izplačila, realizirana iz naslova udeležbe delavcev pri dobičku tako, da se namenijo predvsem za dodatno pokojninsko zavarovanje ali za delavsko delničarstvo v skladu z zakonom.

Socialna politika

Z uvrstitvijo Slovenije med razvite države je potrebno stremeti, da se delavcem zagotovi učinkovit in kakovosten sistem socialne varnosti, da ne bi prišlo do socialne izključenosti zaradi krčenja pravic iz obveznih zavarovanj.

Zahtevali bomo, da bo cilj sistema socialne varnosti dostopnost in ne dobiček izvajalcev. Zahtevali bomo enako dostopnost zdravstvenih in drugih socialnih storitev.

Tudi v bodoče bomo zagotovili čim ugodnejše kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje za vse zaposlene in nadzorovali upravljanje s pokojninskimi prihranki delavcev.

Zavzemali se bomo za dodatne olajšave pri plačevanju prispevkov in davkov za vse oblike dodatnega kolektivnega pokojninskega zavarovanja.

Visoka socialna varnost zaposlenih v SDE je pogoj za doseg zastavljenih ciljev in nalog pri doseganju pozitivnih rezultatov in konkurenčnosti na odprtem trgu z energijo.

Socialni dialog in kolektivna dogovarjanja

Socialni dialog in kolektivna pogajanja so eden izmed najpomembnejših nalog SDE pri zagotavljanju uspešnosti socialne varnosti zaposlenih.

V socialnem dialogu si bomo na vseh ravneh organiziranosti prizadevali zagotoviti skupno dogovorjene rešitve in bomo pri tem odgovoren in zanesljiv partner v vseh zadevah sprejetih na podlagi soglasja.

Za doseganja ciljev in večjo učinkovitost v posameznih procesih kolektivnih pogajanj in doseganje skupnih ciljev so pomembne kolektivne pogodbe na ravni dejavnosti, ki so temelj za urejanje odnosov med delodajalci in delavci.

Zato bomo spodbujali in podpirali kolektivna pogajanja na vseh ravneh posameznih dejavnosti glede na izražene potrebe in sklepanje kolektivnih pogodb za več dejavnosti skupaj.

Sodelovanje delavcev pri upravljanju

To je področje dela, ki mu v preteklem mandatu nismo namenjali ustrezne pozornosti.

Sodelovanje delavcev pri upravljanju je zagotovljeno z Zakonom o soupravljanju in zagotavlja pravico delavcev do uveljavljanja pravic do obveščanja, posvetovanja ter soodločanja, zato se bomo zavzemali, da bi sodelovanje delavcev pri upravljanju postalo obvezno za vsa podjetja, ne glede na pravno organizacijsko obliko.

Danes v mnogih podjetjih vedo, da je za ugodno klimo v podjetju, ki je pomembna za doseganje čim večje produktivnosti in konkurenčnosti podjetja v gospodarskem svetu, pomembno spodbujati in pritegniti delavce k sodelovanju.

Zato se bo SDE zavzemal, da bo tudi v bodoče ostal pomemben akter v delavskem soupravljanju z namenom, da bo skozi ustrezno kadrovanje zagotovil kar najustreznejšo sodelovanje delavcev v organih podjetij.

Varnost in zdravje pri delu

Varnost in zdravje pri delu je pravica delavcev urejena v skladu s standardi Evropske unije in pozitivno zakonodajo.

Varnost in zdravje delavcev bomo zagotavljali z aktivnim sodelovanjem predstavnikov zaposlenih v komisijah za varnost in zdravje pri delu in z zagotovitvijo za vlaganja za zagotovitev varnih delovnih pogojev.

Zahtevali bomo odškodninsko in kazensko odgovornost delodajalcev v primeru težjih poškodb ali nezgod pri delu.

Izvajali bomo usposabljanja sindikalnih zaupnikov, svetov delavcev ter delavskih zaupnikov na tem področju. Gradili bomo sindikalno mrežo delavskih zaupnikov, da bi se dvignila raven varnosti in zdravja pri delu.

Enake možnosti

V SDE si bomo prizadevali za boj proti vsaki obliki diskriminacije, saj le ta na delovnem mestu ni sprejemljiva. Ker je za posameznika enako nesprejemljiva vsaka oblika diskriminacije, se bomo enako pozorno borili proti neposredni in posredni diskriminaciji.

Podpirali bomo vse tiste zakonske ukrepe, ki upoštevajo in spoštujejo različnost in enakopravnost.

Od delodajalcev bomo po zgledu evropskih držav zahtevali, da letna poslovna poročila vsebujejo poleg finančnih tudi kadrovske podatke, ki so vir podatkov o enakih možnostih delavk in delavcev.

Posebno pozornost bomo namenili diskriminaciji žensk, mladih delavcev in staršev z družinskimi obveznostmi.

Zagotovili bomo usposabljanje za prepoznavanje diskriminacije, ki je predpogoj za učinkovito ukrepanje sindikata. Usposobili se bomo za učinkovito ukrepanje, da bi pravočasno preprečili poslabšanje položaja diskriminiranih in jim zagotovili enakopravno delo in življenje.

Vključevanje v mednarodno dejavnost

Mednarodna dejavnost SDE Slovenije mora prispevati pri utrjevanju solidarnosti v evropskem sindikalnem gibanju, hkrati pa krepiti našo organizacijo in njen ugled.

SDE Slovenije bo skupaj s sindikalnimi organizacijami držav članic EU nadaljevala medsebojno sodelovanje in izmenjavo programov in prednostnih nalog v okviru Evropskega programa.

Aktivno bomo sodelovali v organih, komisijah in stalnih odborih Evropske konfederacije sindikatov pri kreiranju in sprejemanju politik in stališč ter pri njihovem uresničevanju.

Preko skupine delojemalcev Evropskega ekonomskega in socialnega odbora bomo sodelovali pri pripravi stališč do pomembnih vprašanj, ki se tičejo interesov delavcev.

Na podlagi interesa sindikalnih organizacij južnih republik bomo prenašali naše izkušnje z različnih področij zaščite delavskih interesov, organiziranosti in delovanja sindikatov ter sindikalne izkušnje na področju vstopanja Slovenije v Evropsko unijo.

Zavzemali se bomo, da bo mednarodno sodelovanje postalo središče izmenjave izkušenj o razreševanju čezmejnih problemov delavcev ter vzajemne pomoči sindikatov pri urejanju njihovih pravic.

Izobraževanje in usposabljanje

V našem programu dela moramo področju izobraževanja in usposabljanja nameniti še večjo pozornost. Skrb za kvalitetno, strokovno in kontinuirano izobraževanje članov sindikata se veže na organizacijo in tekoče izvajanje programov tako na nivoju zveze, na nivoju sindikata dejavnosti kot tudi na internih programih usposabljanja v osnovnih sredinah.

Mnoge globalne, predvsem pa nesocialne spremembe družbenih in ekonomskih razmer v Sloveniji narekujejo nenehno potrebo, da se v sindikatu nanje pripravimo, da jim ustrezno pariramo in poskušamo čimbolj nevtralizirati njihove negativne učinke na pravni, socialni in ekonomski položaj delavcev - članov

sindikata. To pa poleg nekaterih drugih izpolnjenih in nujnih pogojev zahteva tako strokovno kot kadrovsko usposobljen sindikat, predvsem usposobljenost njegovih sindikalnih zaupnikov, njegovega vodstva oz. njegovih nosilcev funkcij. Dobro pripravljen, s kontinuiranim in poglobljenim izobraževanjem oborožen sindikalni kader pomeni zagotovilo za uspešno in načrtno kadrovsko politiko; takšen kader bo zagotavljal realne možnosti, da se bomo čimbolj uspešno zoperstavljali vse bolj nenaklonjenim in škodljivim vplivom ter zahtevam sodobnega časa. Na ta način si bomo zagotovili ohraniti nivo pravic, ki so napisane v sindikalnih statutih, kolektivnih pogodbah oz. so opredeljene v veljavni delovno-pravni zakonodaji.

Zato bo potrebno po kongresu opredeliti, sprejeti in nato načrtno izvajati konkretne operativne programe sistematičnega izobraževanja in usposabljanja za sindikalno delo. Tako se bo moralo usposabljanje izvajati v več zahtevnostnih stopnjah, od osnovnega pa do tistega poglobljenega, za pridobitev konkretnih znanj, potrebnih za uspešno opravljanje funkcij v vodstvih sindikata v družbah, pa tudi v višjih oblikah organiziranja in delovanja SDE, kjer so zahteve, obveznosti in odgovornosti za uspešno delovanje toliko bolj izpostavljene in potrebne.

Zavedamo se, da brez ustreznega znanja sindikat ne bo mogel učinkovito opravljati svojega pomembnega poslanstva, zato pomeni, strokovno, odgovorno in stalno izobraževanje in usposabljanje za sindikalno delo, trajno in kontinuirano nalogo na vseh ravneh sindikalne organiziranosti.

Krepitev notranje organizacijske in strokovne vloge SDE Slovenije

Za zagotavljanje izvajanja programa dela SDE Slovenije, razreševanja nastalih problemov, predvsem pa uspešnega delovanja sindikata podjetja je potrebno, da se postavi takšna organiziranost, ki bo sposobna obvladovati nastalo problematiko.

SDE Slovenije bo na podlagi spreminjajočih se razmer in izzivov s svojimi ravnanji in dejanji zastopala interese članic in članov njenih sindikatov ter drugih delavk in delavcev.

Vizija našega delovanja je v socialni pravičnosti in blaginji zaposlenih v energetiki.

Zato bomo tudi v prihodnje, kadar teh interesov in vrednot ne bomo uspeli uveljaviti po poteh pogajanj in socialnega dialoga, uporabili vse legitimne oblike sindikalne boja.

SDE se bo tudi v prihodnje trudil v svoje vrste vključiti novo zaposlene delavce. Zato je pridobivanje novih članic in članov sindikata ena naših temeljnih in trajnih nalog. Zagotoviti bo potrebno tudi pomlajevanje kadrov na vseh ravneh sindikalne organiziranosti v energetiki.

V podporo našemu delovanju bo potrebno vzpostavili atraktivno internetno stran, namenjeno informiranju in komuniciranju članov SDE.

Organizacijska, akcijska in strokovna moč SDE so predpogoj za nadaljnje povečevanje našega vpliva, zaupanja med članstvom ter uspešnejšega zastopanja interesov članic in članov sindikata.

SDE se zaveda da je prihodnost sindikalnega dela v delovanju in moči sindikata v podjetjih, kjer delajo naši člani.

Stalno spreminjajoče se razmere zahtevajo prilagajanje našega načina delovanja na temeljni ravni sindikalne organiziranosti v smeri, ki članom in sindikalnim zaupnikom pri delodajalcih, v skladu z njihovimi potrebami, zagotavlja zmeraj večji servis sindikata.

Zato bomo tudi v prihodnje med članstvom pridobivali in preverjali naša stališča in jih vnašali v sindikalne aktivnosti, ki jih bodo narekovale aktualne razmere.

Pri tem bomo krepili medsebojno povezanost in soodvisnost med članom in njegovo sindikalno organizacijo.

To še posebej velja za sindikate, ki želijo krepiti odgovornost do lastnih članov in, s tem krepiti njihovo pripadnost svoji organizaciji.

Sodelovanje z drugimi sindikati dejavnosti na globalnih projektih je v preteklosti dalo pozitivne rezultate, zato bomo nadaljevali s takim sodelovanjem in se v primeru izkazanega obojestranskega interesa povezovali tudi z drugimi sindikalnimi centralami in samostojnimi sindikati v Sloveniji.

Za zagotavljanje izvajanja programa dela SDE Slovenije, razreševanja nastalih problemov, predvsem pa uspešnega delovanja sindikata podjetja je potrebno, da se postavi takšna organiziranost, ki bo sposobna obvladovati nastalo problematiko.

V vseh sredinah, kjer ni sindikalne organiziranosti je potrebno spodbuditi aktivnosti, da se ustanovijo sindikalne organizacije.

Zagotoviti moramo enotnost pri izvajanju sprejetih odločitev, izvesti usposabljanje članov na področju tehnike pogajanj in delovne zakonodaje ter nadaljevati in dograjevati program solidarnostne pomoči članom

PREDSIEDSTVO SDE SLOVENIJE